

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Concepției dezvoltării turismului
în Republica Moldova pînă în anul 2005

nr. 912 din 08.10.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.74-75/769 din 13.11.1997

* * *

Abrogat: 31.10.2012

[Hotărîrea Guvernului nr.796 din 25.10.2012](#)

Guvernul Republicii Moldova **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă Concepția dezvoltării turismului în Republica Moldova pînă în anul 2005 (se anexează).

PRIM-MINISTRU

AL REPUBLICII MOLDOVA

Ion CIUBUC

Chișinău, 8 octombrie 1997.

Nr.912.

Aprobată
prin Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.912 din 8 octombrie 1997

CONCEPȚIA
dezvoltării turismului în Republica Moldova pînă în anul 2005

Premisă

Concepția dezvoltării turismului în Republica Moldova pînă în anul 2005 (în continuare – Concepția) stabilește principiile de bază, direcțiile și acțiunile politicii de stat în vederea creării unui complex interramural eficient în structura economiei naționale.

Concepția definește ca una din sarcinile prioritare ale statului susținerea deplină a dezvoltării turismului în conformitate cu practica mondială; efectuarea reformei economice în industria turistică și stimularea economică a subiectelor activității turistice; crearea unei infrastructuri dezvoltate a turismului; asimilarea obiectivelor turistice și crearea produsului turistic, dezvoltarea eficientă a turismului intern și internațional; formarea structurilor organizatorice și de conducere; crearea unei baze juridice moderne a turismului, a studiilor de informație, publicitate și marketing; formarea unui potențial de cadre calificate și științific, a unui sistem de pregătire și reciclare a cadrelor pentru industria turismului.

1. Condițiile și principiile fundamentale ale dezvoltării turismului
și susținerii acestuia din partea statului

1.1. Dezvoltarea turismului este posibilă doar în anumite condiții pe care Guvernul le consideră fundamentale. Acestea sînt:

stabilitatea situației social-politice și economice din republică;

reforma economiei naționale;

formarea opiniei publice și a conștiinței turistice îndreptate spre dezvoltarea turismului.

1.2. Principiile fundamentale ale susținerii de către stat a turismului sînt următoarele:

caracterul permanent al obligațiilor asumate de către stat față de subiectele activității turistice, pe bază de reciprocitate și pînă la onorarea deplină a acestora;

posibilitatea susținerii unei firme turistice (agenții) în mai multe direcții;

susținerea diferențiată a direcțiilor și formelor prioritare de turism;

luarea în considerare a dimensiunilor firmelor (agențiilor) turistice și specificului activității acestora la elaborarea măsurilor concrete de acordare a susținerii din partea statului;

transparența în procesul acordării și folosirii tuturilor tipurilor de înlesniri;

controlul asupra activității firmelor (agențiilor) turistice care se bucură de susținerea statului în partea în care aceasta se referă la onorarea obligațiilor asumate.

2. Reforma economică în turism

2.1. Turismul străbate multe niveluri ale economiei, asigurînd venituri în valută națională și străină, venitul de stat, angajarea directă și indirectă a populației.

Guvernul și organele administrației publice locale vor întreprinde o serie de măsuri care să asigure: dezvoltarea spiritului întreprinzător la întreprinderile de stat, transformarea lor în întreprinderi cu diverse forme organizatorico-juridice de gospodărire, inclusiv bazate pe capitalul mixt;

susținerea firmelor (agențiilor) turistice nestatale, la etapa formării acestora;

inclusiunea turismului în lista tipurilor prioritare de activitate din Programul de stat de susținere a antreprenoriatului și micului business în Republica Moldova pentru anii 1994-1997;

planificarea turismului în mod complex, ținîndu-se cont de toate aspectele legislative ce se referă la atare ramuri prioritare ale economiei cum sînt agricultura, industria, transportul etc.

2.2. Politica bugetar-fiscală în sfera turismului va fi îndreptată spre stimularea activității de afaceri a firmelor turistice (agențiilor). În acest scop se preconizează:

elaborarea și introducerea unui sistem de înlesniri fiscale pentru subiectele activității turistice ca instrument de perspectivă pentru stimularea spiritului întreprinzător;

prevederea unor înlesniri suplimentare privind impozitarea obiectivelor ce necesită un impuls pentru dezvoltarea turismului (stațiunile Cahul, Camenca, Călărași, municipiile Chișinău, Bălți; orașele Soroca, Edineț, Briceni etc.).

2.3. Politica financiară și de credit în domeniul turismului va fi promovată în conformitate cu prevederile Legii cu privire la susținerea și protecția micului business și Programului de stat de susținere a antreprenoriatului și micului business în Republica Moldova pentru anii 1994-1997.

Pentru acumularea resurselor financiare ale structurilor statale și nestatale și distribuirea lor judicioasă pentru proiecte concrete de investiții și inovații, este preconizată crearea unui fond de stat pentru dezvoltarea turismului.

3. Dezvoltarea infrastructurii turismului

3.1. Turismul poate să se dezvolte dacă în țară există o infrastructură stabilă și obiective principale (hoteluri, moteluri, campinguri, baze turistice, sanatorii, șosele, mijloace de transport, aeroporturi, gări feroviare, unități de alimentație publică etc.).

Pentru aceasta este necesar de:

a elabora, cu participarea organelor locale ale puterii executive și întreprinderilor, un program de reconstrucție, modernizare și construcție a principalelor obiective ale infrastructurii turismului;

a acorda atenția principală dezvoltării selective și controlate a infrastructurii turismului, ofertei și a întregului potențial turistic, pentru a evita orice consecințe negative asupra mediului înconjurător.

3.2. În scopul atingerii standardelor mondiale, Guvernul va orienta întreprinderile moldovenești spre colaborare cu companii internaționale afirmate în domeniul construcțiilor, sistemului hotelier, turistic și de transport.

În același timp:

capitalul străin va fi folosit în construcția obiectivelor de nivel înalt;
la construirea complexurilor turistice și hotelurilor vor fi folosite diferite forme ale concursurilor internaționale;

pentru reducerea cheltuielilor, la construirea obiectivelor turistice vor fi angajate firme locale cu folosirea materialelor de construcție locale;

se va efectua atestarea și certificarea întreprinderilor hoteliere și a restaurantelor, cu folosirea standardelor mondiale;

vor fi efectuate lucrări pentru dezvoltarea și modernizarea transportului auto, feroviar și aerian, certificarea traficului internațional de pasageri, realizat de către organizațiile de transport din țară, precum și de firmele străine și întreprinderile mixte, cu atragerea capitalului străin și/sau mijloacelor de transport.

3.3. Organele administrației publice locale vor acorda o atenție sporită obiectivelor arhitectonice, istorice și distractive, creării unei atmosfere atractive în orașe și celelalte localități. Se va acorda o atenție deosebită curățeniei și igienei, aspectului exterior al clădirilor, edificiilor, formelor arhitectonice mici și mediului înconjurător.

4. Resursele turistice

4.1. Resursele turistice ale țării constau din bogății naturale și valori materiale. Mediul ambiant, valorile culturale și umane sînt condiția de bază pentru dezvoltarea turismului.

La rîndul său, administrarea rațională a turismului poate să aducă o contribuție considerabilă dezvoltării și ocrotirii mediului înconjurător și moștenirii culturale, precum și ridicării nivelului de viață.

4.2. Organele administrației publice locale, organizațiile economice, în competența cărora se află obiectivele turistice, firmele (agențiile) turistice, vor desfășura activitatea în vederea întocmirii catalogului și pașaportizării obiectivelor turistice demne de vizitat naturale și/sau artificiale, care prezintă interes din punct de vedere istoric, cultural, arheologic, artistic, religios, științific, social, distractiv, sportiv, al ambianței sociale sau tehnicii, și vor elabora pe această bază produsul turistic pentru realizarea acestuia pe piața turistică internă și externă.

4.3. Turismul este un sector ecologic pur al economiei naționale, dar și aici există un pericol potențial, atît pentru mediul natural, cît și pentru cel cultural, de aceea statul, în persoana organelor administrației publice centrale și locale:

determină zonele și teritoriile din rezervațiile naturale ale Republicii Moldova, accesibile pentru vizitarea de către turiști, și stabilește regimul exploatării acestora, numărul de vizite și durata șederii;

determină nivelul capacității de vizitare a obiectivelor turistice și asigură respectarea acestuia chiar și în cazurile cînd acest lucru va impune restricții la vizitarea acestor obiective turistice în anumite perioade sau sezoane.

4.4. Turismul intern

Drept bază pentru dezvoltarea turismului intern servește evoluția socială, culturală și educativă a societății.

Turismul intern permite studierea mai profundă a propriei țări și asigurarea atitudinii grijului față de mediul ambiant și cultural.

În scopul dezvoltării turismului intern, activizării funcțiilor sociale și educative ale acestuia, se preconizează:

elaborarea noilor programe turistice tematice și rutelor specializate: istorico-etnografice, de ocrotire a naturii, religioase, arhitectonice, literare etc.;

elaborarea programelor de dezvoltare a turismului pentru copii și tineret, elaborarea bazelor metodologice a serviciilor turistice pentru elevi pe baza resurselor turistice locale, ținîndu-se cont de vîrsta și nivelul de cunoștințe al excursioniștilor;

restaurarea și lărgirea rețelei cluburilor și secțiilor turismului sportiv, în special, a turismului pedestru, ciclistic, hipic, acvatic etc.;

orientarea activității firmelor (agențiilor) turistice spre atragerea populației și, în special, a tineretului la participarea la marșuri pedestre în zilele de odihnă, marșuri pe categorii, acțiuni turistice de masă;

elaborarea bazelor promovării politicii protecționiste de stat pentru organizarea activității turistice printre adolescenți și tineri.

4.5. Turismul internațional

Turismul internațional este un factor activ permanent și pozitiv în lărgirea înțelegerii reciproce și relațiilor de prietenie între țări și popoare.

Statul creează condiții prioritare pentru:

dezvoltarea turismului internațional pe baza încheierii de acorduri bilaterale și multilaterale internaționale privind colaborarea în domeniul turismului cu Bulgaria, Ucraina, Rusia, Bielarus etc.;

accelerarea activității în limitele Acordului internațional cu privire la colaborarea în domeniul turismului a țărilor membre ale C.S.I.;

colaborarea în domeniul turismului a țărilor bazinului Mării Negre în limitele Cooperării economice a Mării Negre (BSEC);

restabilirea călătoriilor internaționale feroviare pe rutele "București-Chișinău-Sankt-Petersburg", "Sofia-București-Chișinău-Kiev- Moscova-Sankt-Petersburg" etc.;

lărgirea colaborării internaționale pe linia asociațiilor de prietenie și Federației Mondiale a Orașelor Înfrățite, colaborării culturale și științifice în limitele festivalurilor muzicale, folclorice și teatrale, conferințelor științifice și simpozioanelor și dezvoltarea pe această bază a turismului cultural, științific, ospitalier, de afaceri, pentru congrese;

crearea produsului turistic specializat pe baza vinotecilor și fabricilor de vin ale republicii pentru programe turistice internaționale "Dionysos (Calea Vinului)", "Ruraltur", "Asklepios" (Vinul și Viața) pe linia Adunării Regiunilor Vinicole Europene (AREV) și Comisiei economice a Consiliului Europei (CECE);

stimularea dezvoltării formelor alternative de turism care păstrează originalitatea poporului moldovenesc și care propun produse turistice și obiective diferite (țesutul manual al covoarelor, olăritul, împletirea din lozie, prelucrarea pielii, recoltarea strugurilor, pescuitul, vânătoarea etc.);

simplificarea formalităților turistice (vize, pașapoarte, certificate medicale, control vamal și valutar);

aplicarea înlesnirilor față de anumite grupuri de tineret, invalizi, pensionari (reduceri în general ale costului turului, cazării, transportului în comun) etc.;

dezvoltarea conștiinței turistice: ospitalității, cordialității, bunăvoinței față de turiști la lucrătorii vamali, grăniceri, personalul hotelurilor și a opiniei publice în scopul respectării demnității omenești și, în primul rând, inadmisibilității manifestărilor de discriminare;

asigurarea securității turiștilor și protecția acestora în caz de atentate la persoană sau bunurile turiștilor;

organizarea asigurării de bază a turiștilor în cazul principalelor riscuri cu care aceștia se pot confrunta (boală, furt, repatriere etc.).

5. Asigurarea organizatorică

5.1. Aplicarea prezentei Concepții poate fi înfăptuită sub conducerea unui șir de structuri organizatorice, create atât în sistemul puterii executive de stat, cât și direct în industria turismului.

5.2. Pentru buna coordonare a activității organelor administrației de stat și asigurarea susținerii de stat a turismului, se prevede crearea pe lângă Guvernul Republicii Moldova, în calitate de organ permanent, a unui consiliu interdepartamental pentru turism, investindu-l cu funcții de control asupra realizării prezentei Concepții.

5.3. Pentru coordonarea activității comune a firmelor (agențiilor) turistice și asigurarea interacțiunii acestora la soluționarea chestiunilor dezvoltării turismului se preconizează crearea Asociației agențiilor turistice din Republica Moldova.

5.4. În scopul lărgirii legăturilor internaționale în domeniul turismului vor fi luate măsuri în vederea:

aderării Republicii Moldova la organizațiile internaționale și europene;

aderării unui șir de firme (agenții) turistice ale Asociației la organizațiile internaționale neguvernamentale;

asigurării contactelor regulate cu Organizația Mondială de Turism (O.M.T.) și Asociația organizațiilor turistice "Eurasia".

6. Asigurarea juridică

6.1. Asigurarea juridică a turismului prevede formarea unei structuri legislative respective a Republicii Moldova, care să includă:

elaborarea și adoptarea Legii cu privire la turism;

adoptarea actelor normative corespunzătoare cerințelor moderne ale industriei turismului și normelor legislației internaționale.

6.2. Guvernul va examina propuneri competente privind aderarea Republicii Moldova la convențiile internaționale și alte acte juridice internaționale în domeniul turismului, inclusiv:

convenția privind înlesnirile vamale pentru turiști;

convenția hotelieră internațională.

6.3. Statul va lua măsuri privind:

elaborarea actelor legislative și normative menite să asigure securitatea și protecția turiștilor și obiectivelor turistice;

organizarea colaborării în cadrul O.M.T la elaborarea programelor de măsuri recomandate, care reglementează problemele securității și protecției turiștilor.

7. Asigurarea informativă

7.1. Asigurarea informativă a turismului este factorul principal al dezvoltării acestuia.

Este necesară asigurarea condițiilor care permit accesul la cunoașterea și practica turismului.

Turiștii deserviți de către organizațiile turistice ale Republicii Moldova trebuie să dispună de o informație precisă, obiectivă și deplină privind:

condițiile și posibilitățile oferite de către organizațiile turistice oficiale în timpul călătoriei lor;

obiceiurile populației locale, activității ei tradiționale, interdicții și lucruri sfinte, care trebuie respectate;

valorile artistice, arheologice și culturale care trebuie păstrate;

flora, fauna și alte resurse naturale care trebuie ocrotite.

7.2. În scopul informării mai ample a turiștilor străini este necesară în permanență:

desfășurarea unei publicități pe scară largă privind obiectivele turistice din Republica Moldova;

participarea la expoziții internaționale, târguri și burse turistice.

7.3. Este necesară adoptarea măsurilor privind aderarea firmelor (agențiilor) republicane la sistemele turistice informative internaționale.

7.4. Este necesară crearea unui sistem informativ pe baza reglementării de stat în domeniul turismului și stimularea acestei activități într-un șir de țări europene (Austria, Polonia, Grecia, Ungaria, R.F.G., Cehia, România etc.).

7.5. Este necesară crearea Centrului de informații turistice (Turinform), pentru acumularea, analiza și pregătirea materialelor informative în domeniul turismului, organizarea activității publicitare și editoriale, elaborarea pachetelor de reclamă și informație modernă, care popularizează posibilitățile turistice ale Republicii Moldova.

8. Asigurarea cu cadre

8.1. Pe măsura creării infrastructurii turistice, un factor important îi revine dezvoltării educației generale turistice a populației, în mod particular în școli, licee, colegii și instituții de învățământ superior, precum și pregătirea specială a cadrelor pentru sfera turismului.

8.2. Pentru pregătirea cadrelor calificate, se prevede:

crearea unei rețele de instituții de învățământ de diferite niveluri, capabile să asigure nu numai procesul de învățământ, dar și studiile necesare în domeniul turismului pe baza unui plan didactic standardizat la nivel internațional, care ar crea condiții favorabile pentru recunoașterea reciprocă a diplomelor și schimbul de personal turistic;

în conformitate cu recomandările UNESCO în acest domeniu, contribuirea la pregătirea profesorilor, procesul permanent de instruire și organizare a cursurilor de reciclare a întregului personal

turistic;

schimbul internațional de studenți și specialiști în domeniul turismului în scopul reciclării acestora;

organizarea conferințelor și simpozioanelor pe problemele pregătirii cadrelor;

organizarea studierii largi a limbilor străine, stagiaturii și practicii peste hotare, pregătirii cadrelor calificate de ghizi-interpreți, pregătirii profesionale a lucrătorilor turismului.

Concepția reflectă o abordare chibzuită a problemelor dezvoltării turismului pe o perioadă de lungă durată și este îndreptată spre crearea unei industrii turistice eficiente în structura economiei naționale a Republicii Moldova.